

ARTEMIS

Jak si EU klade za cíl zajistit práva obětí v celé Evropě s novou strategií EU v oblasti práv obětí 20-25 | 1

Evropská komise přijala dne 24. června 2020 **vůbec první strategii EU v oblasti práv obětí (2020-2025)**, vzhledem k faktu, že každý rok se miliony lidí v Evropské unii stávají obětmi trestných činů - pouze v roce 2017 bylo v Evropské unii **zaznamenáno přibližně 15 milionů závažných trestných činů, jako je vražda, pohlavní zneužívání dětí nebo sexuální násilí**. Touto strategií EU plánuje zajistit, aby se **všechny oběti trestných činů mohly plně spolehnout na svá práva** bez ohledu na to, kde se v EU nacházejí nebo za jakých okolností k trestnému činu došlo. Strategie EU v oblasti práv obětí 20-25 nastiňuje opatření, která budou prováděna Evropskou komisí, členskými státy a občanskou společností. Strategie má navíc dvojí přístup, a to **zmocnění obětí trestných činů a současně spolupracovat v oblasti práv obětí**.

Strategie je založena na 5 prioritách

První prioritou strategie EU je **efektivní komunikace s oběťmi** a zajištění **bezpečného prostředí pro oběti k hlášení trestné činnosti**. Ve skutečnosti často dochází k tomu, že si oběti nejsou vědomy svých práv a osoby odpovědné za jejich informování často nejsou dostatečně vyškoleny. Nedostatečné hlášení trestné činnosti je dalším závažným problémem. Pouze asi **jedna třetina fyzicky nebo sexuálně zneužívaných žen většinou svými partnery nebo blízkými příbuznými, kontaktuje úřady**. Důvodem je obava z pachatele nebo z rizika negativních důsledků vyplývajících z účasti v soudním procesu.

Druhou prioritou je **zlepšit ochranu a podporu nejzranitelnějších obětí**. Ne všechny oběti jsou stejné, některé jsou zranitelnější než jiné, a tudíž vyžadují zvláštní péči, aby se zabránilo druhotné viktimizaci, zastrašování a odvetným opatřením. V rámci strategie EU by všechny oběti se zvláštními potřebami měly mít přístup ke specializovaným podpůrným službám založeným na integrovaném a cíleném přístupu, jež zohledňuje konkrétní potřeby obětí, závažnost utrpěné újmy, vztah mezi obětí a pachatelem a situaci obětí v jejich širším sociálním prostředí.

Třetí prioritou strategie EU v oblasti práv obětí 20-25 je **usnadnění přístupu k odškodnění pro oběti**. Bohužel v mnoha členských státech je přístup obětí k odškodnění obtížný a oběti musí při podávání žádostí o odškodné procházet dlouhým a často nákladným a časově náročným procesem.

Čtvrtá priorita se týká **posílení spolupráce a koordinace mezi příslušnými aktéry**. To vyžaduje, aby příslušní aktéři – jmenovitě policie, orgány soudní moci, soudní personál, služby pro podporu obětem, praktici a orgány zabývající se procesem odškodňování – spolupracovali na zajištění přístupu obětí ke spravedlnosti. Ve skutečnosti je zapotřebí zapojení všech aktérů k tomu, aby oběti byly uznány, a aby s nimi bylo zacházeno náležitě, s úctou, profesionálně a nediskriminačně.

Konečně, pátá priorita se týká **posílení mezinárodního rozměru práv obětí trestných činů**. V tomto rozsahu nedávno přijatý akční plán pro lidská práva a demokracii (2020–2024) znovu potvrzuje závazek EU podporovat, chránit a dodržovat lidská práva na celém světě. Evropská unie si proto klade za cíl zajištění dodržování vysokých standardů práv obětí ve všech kontextech, včetně mezinárodních případů.

Provádění evropského ochranného příkazu (EPO) se plně zavazuje k prioritám akčního plánu tím, že zajišťuje, aby Evropa mohla být bezpečným místem pro oběti – přeživší násilných činů v každém členském státě. Úroveň aplikovatelnosti nyní závisí na vnitrostátních legislativních mechanismech, aby byla zajištěna maximální ochrana oběti nejen v jednotlivém státě, ale v celé Evropě stejnou měrou. To by mohl být velký průlom při zajištění nejvyšší možné ochrany obětí. Směrnice o [evropském ochranném příkazu \(EPO\)](#) je nástrojem vzájemného uznávání, který umožňuje rozšířenou ochranu osobám v ohrožení, které cestují nebo se stěhují do jiné země EU. Mezi taková vnitrostátní ochranná opatření patří zákaz vstupu do určitých míst nebo do vymezených oblastí, zákaz nebo omezení kontaktu nebo zákaz / omezení přiblížení se k chráněné osobě blíže než na stanovenou vzdálenost. Tato ochranná opatření jsou velmi důležitá a společně se strategií EU v oblasti práv obětí mohou pomoci chránit ženy v případě násilí spáchaného intimním partnerem, domácího násilí nebo, obtěžování, pronásledování nebo sexuálního napadení.